

Český jazyk – 8.třída

24.zadání

1. **Pravopis** –učebnice str.93/3- písemně do sešitu -OPIS

2. **Skladba** – souvětí podřadné, souřadné

- práce s učebnicí str.99/ cv.2 – ústně

- tabulka vět vedlejších – prostudujeme druhy vedlejších vět

- doplňte čárky do textu-ústně: Jasnovidec

Na jarmarku bylo plno lidí a nejvíce se jich tlačilo kolem jasnovidce který věštil budoucnost. Každý chtěl slyšet že ho čeká úspěch sláva a štěstí. A tak se peníze jen sypaly. Hloučkem se prodíral malý chlapec. Jasnovidce ho okřikl. „Je ti jasné že nemůžeš předbíhat. Každý chce znát svou budoucnost. Počkej až na tebe přijde řada.“ Chlapec ale řekl: „Pane , já mám pro vás novinu.“ „Jakou novinu.“ „Musím vám říci že vás vykradli zloději.“ Jasnovidce nechal věšštění a spěchal domů. Z davu se ozvalo že je jasnovidce podvodník a že nemůže tedy věštit budoucnost když neví že ho okradli zloději. Muž z davu zvedl hůl a začal jasnovidce pronásledovat. K tomuto muži se přidali další kteří nebyli spokojeni s věštbou. Jestli toho nebožáka dohonili nechtěl bych být v jeho kůži.

- zápis- nadpis **Souvětí souřadné**

- **poměr slučovací**- opište si žlutou tabulku v učebnici na str.119+ si opište příklady

A Nezaváhala ani chvíli **a** rychle mi podala ruku.

I Studoval jazyka **i** četl knihy.

Ani Nakonec jsme nelyžovali **ani** nebruslili.

Nebo Něco si ušiji **nebo** upletu.

Také Ráda si přečtu hezkou knihu, **také** se ráda podívám na dobrý film.

Též Souhlasím s tebou, **též** to podepíšu.

Pak Sbalím si věci, **pak** půjdu na autobus.

Jednak-jednak **Jednak** se mi tam nechtělo, **jednak** jsem neměla čas.

Ani- ani **Ani** nenapsal, **ani** se neozval.

- **poměr stupňovací** – opište si žlutou tabulku na str. 120+ si opište příklady

Ba Prolezli jsme celý hrad, **ba** do sklepení jsme nahlédli.

Dokonce Honza dobře recitoval, **dokonce** hrál amatérské divadlo.

Ba i Slunce svítilo, **ba i** krásně hrálo.

Dokonce i Přestala se stydět, **dokonce** se **i** rozpovídala.

Nejen- ale i Před tvým příjezdem jsem **nejen** nakoupila, **ale i** uvařila.
Nejen- nýbrž i Tajemný příběh slyšel **nejen** od strýce, **nýbrž ho i** četl.
Nejen – ale dokonce Mladík se na mě **nejen** usmál, **ale dokonce** mě pustil i sednout.

3. Práce s učebnicí- souvětí souřadné

- str.118/ text J.F.Champolion- ústně, str.119/ cv.2 – ústně/ příklady napíšeme do sešitu při online hodině/
- str.119/ Puma, přítel indiána – ústně, str.120/ cv.2/ příklady si napíšeme do sešitu při online hodině.

4. Pracovní sešit

5. Procvičovat můžeš na www.skolasnadhledem.cz – vedlejší věty

6. Literatura – romantická povídka a román 19.století – přečti si ukázkou z díla ruského spisovatele M.J.Lermontova

zdroj M.J.Lermontov: Hrdina naší doby

"Chcete, doktore," odpověděl jsem mu, "abych vám otevřel své srdce? Víte, já už vyrostl z těch let, kdy se umírá se jménem milenky na rtech a s odkazem kadeře napomádovaných nebo nenapomádovaných vlasů příteli. Když myslím na blízkou možnost smrti, myslím jediné na sebe; někteří nedělají ani to. Přátelé, kteří na mne zítra zapomenou, nebo si, což je horší, vymyslí na můj vrub bůhvíjaké báčorky, a ženy, které se mi v náručí jiného budou vysmívat, aby v něm vzbudily žárlivost na zesnulého - Bůh s nimi! Z životní bouře jsem si odnesl jen několik myšlenek, cit žádný. Už dávno nežiji srdcem, ale hlavou. Promýšlím a rozbírám své vlastní vášně a city s přísnou zvědavostí, ale bez účasti. Ve mně jsou dva lidé; jeden v plném slova smyslu žije, druhý myslí a soudí jej. První se možná za hodinu navěky rozloučí s vámi a se světem a druhý... druhý...? Podívejte se, doktore, nevidíte napravo na skále černat se tři postavy? Zdá se, že to jsou naši protivníci.".....

Posléze jsme dostoupili vrcholu vyčnívající skály. Plošina byla pokryta drobným pískem, jakoby schválně pro souboj. Kolem dokola se ztrácely ve zlaté mlze jitra vrcholy hor, tísnící se jako nespočetné stádo, a na jihu se tyčil jako bílý masív Elbrus, uzavíraje řetěz ledovců, mezi nimiž se táhla vláknitá oblaka, běžící od východu. Přistoupil jsem na kraj plošiny a podíval se dolů. Div se mi nezatočila hlava. Pode mnou zela tma a chlad jako v hrobě. Omšelé úlomky skal, které tam svrhla bouře a zub času, čekaly na svou kořist.

Plošina, na níž mělo dojít k souboji, tvořila téměř pravidelný trojúhelník. Odměřili šest kroků od vyčnívajícího rohu a rozhodli, že se ten, kdo bude první vydán nepřátelskému ohni, postaví na samý roh zády k propasti. Nebude-li zabit, vymění si protivníci místo.

Rozhodl jsem se dát Grušnickému všechny výhody, chtěl jsem ho zkoušet. V jeho duši se mohla probudit jiskra velkomyslnosti, a pak by se všechno obrátilo k lepšímu; ale samolibost a slabost charakteru měly zvítězit. Chtěl jsem si dát plné právo nešetřit ho, kdyby se osud nade mnou slitoval. Kdo takové podmínky se svým svědomím neuzavíral?

"Vrhňte los, doktore," řekl kapitán. Doktor vytáhl z kapsy stříbrný peníz a zdvihl jej do výše.

"Hlava," vykřikl Grušnickij rychle jako člověk, kterého náhle probudil přátelský štulec.

"Orel," řekl jsem já. Peníz vyletěl a zacinkal při pádu. Všichni se k němu vrhli. "Máte štěstí," řekl jsem Grušnickému, "střílíte první! Ale pamatujte si, že když nezabijete vy mne, já, čestné slovo, nechybím!"

Začervenal se, styděl se zabít bezbranného člověka. Upřeně jsem se na něho díval. Chvíli se mi zdálo, že se mi vrhne k nohám a bude prosit za odpuštění; ale jak se přiznat k tak podlému úmyslu? Zbýval mu jediný prostředek - vystřelit do vzduchu. Byl jsem přesvědčen, že vystřelí do vzduchu. Jediná věc mu mohla v tom zabránit; myšlenka, že budu žádat nový souboj. "Je svrchovaný čas," zašeptal mi doktor a zatahal mě za rukáv. "Neřeknete-li teď, že znáte jejich záměry, všechno je ztraceno. Podívejte se, nabíjí... Jestli vy nic neřeknete, pak já sám..." "Ani za nic na světě, doktore," odpověděl jsem a držel jsem ho za ruku. "Všechno zkazíte, dal jste mi slovo, že se do ničeho nebudete plést. Co je vám do toho? Možná, že se chci nechat zabít..." Podíval se na mne s údivem. "Ach, to je něco jiného! Jen na mne na onom světě nenaříkejte." Kapitán zatím nabil své bambitky, jednu podal Grušnickému a s úsměvem mu cosi zašeptal. Druhou bambitku podal mně. Postavil jsem se do rohu plošiny. Levou nohou jsem se pevně opřel o kámen a naklonil jsem se trochu vpřed, abych se v případě lehkého zranění neskácel dozadu. Grušnickij se postavil proti mně a na dané znamení začal zvedat pistoli. Kolena se mu třásla. Mířil mi přímo na čelo. Náhle spustil hlaveň pistole a obrátil se na svého sekundanta, bledý jako plátno: "Nemohu!" řekl dutým hlasem. "Zbabělče!" odpověděl kapitán. Rozlehl se výstřel. Koule mě škrábala do kolena. Bezděky jsem udělal několik kroků vpřed, abych se co nejrychleji vzdálil od kraje. "Nu, kamarádě Grušnickij, škoda, žeš chybil!" řekl kapitán. "Teď je řada na tobě, postav se! Napřed mě obejmí, už se nevidíme." Objali se. Kapitán se sotva mohl zdržet smíchu. "Neboj se," dodal a šibalsky se na Grušnického podíval. "Všechno na světě je marnost! Všechna sláva - polní tráva, osud je koníček a život troniček." Po této tragické frázi, pronesené s patřičnou vážností, odešel na své místo. Také Ivan Ignatjevič Grušnického se slzami objal a Grušnickij zůstal proti mně sám. Dosud se marně snažím sám sobě vysvětlit, jaké city kypěly tehdy v mé hrudi. Byl to hněv uražené samolibosti, pohrdání i zloba rodící se při pomýšlení, že člověk, který se teď s takovou jistotou, s takovou klidnou drzostí na mě dívá, mě chtěl přede dvěma minutami zabít jako psa, aniž se vydával v nějaké nebezpečí, neboť při trochu silnějším zranění nohy bych se byl jistě zřítíl do propasti. Chvíli jsem se mu díval upřeně do obličeje a snažil jsem se postřehnout tam alespoň lehkou stopu lítosti. Ale zdálo se mi, že potlačuje úsměv. Tu jsem mu řekl: "Radím vám, abyste se před smrtí pomodlil k Bohu." "Nestarejte se o mou duši víc než o svou vlastní. O jedno vás prosím, střílejte rychle." "A svou pomluvu neodvoláte? Nepožádáte mě o odpuštění? Rozmyslete si to dobře. Neozývá se ve vás svědomí?" "Pane Pečorine," vykřikl dragounský kapitán, "dovolte, abych vám připomněl, že tu nejste proto, abyste zpovídal. Rychle to skončujeme. Chraň Bůh, aby šel někdo roklí a viděl nás." "Dobrá. Doktore, pojdte sem!" Doktor přistoupil. Ubohý doktor! Byl bledší než Grušnickij před deseti minutami. Následující slova jsem pronesl schválně odměřeně, hlasitě a zřetelně, jako se vynáší rozsudek smrti. "Doktore, tito pánové zapomněli vložit do mé pistole kulku, patrně ve spěchu. Prosím vás, abyste ji nabil znova, a důkladně!" "To není možné!" vykřikl kapitán. "To není možné! Nabil jsem obě pistole, ledaže by z vaší kulka vyklouzla. To není má vina! - A vy nemáte právo znovu nabíjet, nemáte žádné právo, to je docela proti pravidlům. Já to nedovolím!" "Dobrá," řekl jsem kapitánovi. "Když to nedovolíte, budu se bít s vámi za stejných podmínek." Přišel do rozpaků. Grušnickij stál zahanben a zachmuřen se sklopenou hlavou. "Nech je," řekl konečně kapitánovi, který chtěl doktorovi vyrvat mou pistoli z rukou. "Vždyť sám víš, že mají pravdu." Marně mu kapitán dával různá znamení - Grušnickij nechtěl vidět. Doktor zatím nabil pistoli a podal mi ji. Když to kapitán viděl, odplivl si a dupl nohou: "Ty jsi hlupák, kamaráde," řekl. "Arcihlupák. Když ses už na mne spolehl, mělš mě poslouchat ve všem! Dobře ti tak, chcípni si jako myš." Obrátil se k odchodu a zabručel: "Ať říká, co chce, je to proti pravidlům." "Grušnickij!" řekl jsem. "Ještě je čas, odvolej svou pomluvu a já ti všechno odpustím. Nepodařilo se ti udělat ze mne hlupáka a moje samolibost je uspokojena. Vzpomeň si, že jsme byli kdysi přáteli!" Vzplanuly mu tváře a zajiskřily oči. "Střílejte," zvolal. "Pohrdám sám sebou a vás nenávidím. Jestli mě nezabijete, odpravím vás v noci někde za rohem. Na světě není místa pro nás oba." Vystřelil jsem... Když se dým rozplynul, Grušnickij na plošině nebyl. Jen lehký sloup prachu se vznášel na kraji propasti. Všichni jedním hlasem vykřikli. "Finita de comedia," řekl jsem doktorovi. Neodpověděl a s hrůzou se odvrátil. Pokrčil jsem rameny a poroučel jsem se sekundatům Grušnického. Když jsem slézal po pěšině dolů, spatřil jsem v rozsedině skal zkrvavenou mrtvolu Grušnického. Bezděky jsem zavřel oči. Odvázal jsem koně a jel krokem domů. Na srdci mi ležel kámen. Slunce mi připadalo mdlé, jeho paprsky mě nehřály.